

Het nut en de noodzaak van huwelijkse voorwaarden

Op 1 januari 2018 is de Wet beperking wettelijke gemeenschap van goederen in werking getreden. Deze wet heeft een einde gemaakt aan de vóór januari 2018 geldende algehele gemeenschap van goederen. In deze algehele gemeenschap van goederen viel niet alleen het voorhuwelijks vermogen (bezittingen én schulden), maar ook alle verkrijgingen die krachtens erfrecht en schenking werden verkregen en waarop geen uitsluitingsclausule van toepassing was. Uitgangspunt van de beperkte gemeenschap van goederen is dat het voorhuwelijks vermogen van ieder van de echtgenoten en verkrijgingen krachtens erfrecht en schenking niet in de huwelijksgemeenschap vallen, maar privé blijven. Enkel hetgeen voor het huwelijk al gemeenschappelijk was, blijft gemeenschappelijk en valt in de beperkte gemeenschap van goederen evenals hetgeen de echtgenoten tijdens het huwelijk samen opbouwen.

Vóór 1 januari 2018 was een veel gehoorde reden voor het maken van huwelijkse voorwaarden dat men een eigen onderneming had en deze niet in enige gemeenschap mocht vallen. De onderneming was privé en moest privé blijven. Door de intrede van de beperkte gemeenschap van goederen kan iemand die voor het huwelijk reeds een eigen onderneming heeft thans ten onrechte in de veronderstelling verkeren dat hij of zij geen huwelijkse voorwaarden meer hoeft te maken om de onderneming veilig te stellen. Ik zal dit uitleggen aan de hand van een voorbeeld.

Jan heeft een eenmanszaak. Hij heeft een eigen stroopwafelwagen waarmee hij op de markt stroopwafels maakt en verkoopt. De wagen heeft een waarde van € 100.000,-. Hij is van plan om in het huwelijk te treden met Marie. Marie heeft een eigen woning met een waarde van € 200.000,-.

Jan en Marie treden op 1 juni 2019 in het huwelijk. De eigen woning van Marie blijft privé evenals de stroopwafelwagen van Jan. De winst die Jan maakt met de verkoop van zijn stroopwafels valt echter wél in de beperkte gemeenschap van goederen en wordt daarmee gemeenschappelijk.

Een jaar later is de stroopwafelwagen aan vervanging toe. Jan koopt een nieuwe wagen voor € 150.000,-. De inruilwaarde van de oude wagen bedraagt € 30.000,-. De overige € 120.000,- wordt voldaan vanuit enerzijds de winst voor een bedrag van € 100.000,- en anderzijds een lening ten bedrage van € 20.000,-.

In 2023 loopt het huwelijk spaak en een echtscheiding volgt. De vraag is dan: wat valt er in de beperkte gemeenschap en wat dient er tussen Jan en Marie te worden verdeeld? Bij het aangaan van het huwelijk in 2019 behoorde de stroopwafelwagen van Jan tot zijn privé vermogen. Maar, omdat er in 2020 een nieuwe wagen is aangeschaft die voor meer dan de helft is betaald met gemeenschappelijke gelden, namelijk de winst die tot de gemeenschap is gaan behoren en een lening die in de gemeenschap valt, is de stroopwafelwagen gemeenschappelijk geworden. Deze moet dus toch worden verdeeld en Jan zal de helft van zijn wagen moeten “terugkopen” van Marie.

De woning van Marie had ten tijde van het aangaan van het huwelijk een waarde van € 200.000,-. Ten tijde van de echtscheiding is de woning € 300.000,- waard. De woning is privé gebleven en Marie hoeft de waarde van de woning niet te delen met Jan.

De waarde van de onderneming van Jan is tijdens het huwelijk verdampt, terwijl Marie als enige profijt heeft van de waardeverhoging van haar privé woning. Ook met de huidige beperkte gemeenschap van goederen is het – gezien het vorenstaande voorbeeld – dan ook verstandig om toch huwelijkse voorwaarden te maken.

Voor het maken van huwelijkse voorwaarden of het inwinnen van advies kunt u terecht bij een van onze juristen.